

Pro tajemníka ÚV KSČ s. M. Beňu
ke schválení

M. Beňu

VNITROSTRANICKÁ INFORMACE č. 54

Pro členy a kandidáty předsednictva,
členy sekretariátu ÚV KSČ

Dne 19. ²¹lena 1984

Č. j.: inf. 011/84
Počet listů: 10
Počet výtisků: 25
Den vydání: 20. ledna 1984

OBSAH

1. Informace o politické situaci v krajích
 2. První poznatky o průběhu členských schůzí
ZO KSČ na začátku roku 1984
-

1. Informace o politické situaci v krajích

/ze zpráv KV /MěV/ KSČ /KSS/ k 18.lednu 1984/

Krajské /městské/ výbory strany zhodnotily politickou situaci v jednotlivých krajích. Uvádějí, že se vyvíjí příznivě, pozitivně ovlivňuje úsilí pracujících k zabezpečení plánované dynamiky výroby, k prohloubení pozitivních tendencí ekonomického rozvoje dosažených v uplynulém roce. Stranické orgány a organizace věnují zvláštní pozornost realizaci závěrů 8. a 9. zasedání ÚV KSČ. Využívají k tomu přípravy a průběhu členských schůzí základních organizací strany na začátku roku, uzavírání kolektivních smluv, rozvoje socialistické soutěže v roce 1984, přijímání plánů aktivity odborových organizací, kádrového a obsahového zabezpečení výročních jednání SSM a dalších organizací Národní fronty.

O přístupu stranických orgánů a organizací ke zkvalitnění plánovací činnosti svědčí řada příkladů, které krajské /městské/ výbory strany ve svých informacích uvádějí. Jejich pozornost je zaměřena na dopracování a projednání úkolů státního plánu v jednotlivých pracovních kolektivech a k překonání problémů, které toto úsilí provázejí v podnikové i nadpodnikové sféře. Například předsednictvo PV KSČ v k.p. Škoda Plzeň /Západočeský kraj/ kritizovalo na svém jednání špatný přístup vyšších hospodářských orgánů a generálního ředitelství k tvorbě plánu. V současné době byly podniku zvýšeny úkoly v upravených vlastních výkonech o 65 miliónů Kčs a v zisku o 46 miliónů Kčs. Soudruzi upozorňují, že změny měly být předloženy včas a v potřebném předstihu. Podnik již dvakrát plán projednával s pracujícími a nyní v lednu jej bude projednávat potřetí. Narušuje to důvěru pracujících a má to negativní dopad na jejich iniciativu.

Všechny krajské /městské/ výbory strany uvádějí konkrétní příklady kolektivních a individuálních socialistických závazků uzavíraných na počest 39. výročí osvobození ČSSR Sovětskou armádou, 36. výročí Vítězného února a 40. výročí Slovenského národního povstání. Vyplývá z nich, že pracující vzhledem k současnému nebezpečnému vývoji mezinárodní situace chápou požadavek iniciativně zabezpečovat hospodářské úkoly. Závazky jsou orientovány především na splnění plánované výroby v rozhodujících ukazatelích, na zvýšení úspor paliv a energie všeho druhu,

překročení úkolů v exportu, na snižování materiálové náročnosti, urychlené zavádění výsledků vědeckotechnického rozvoje do výroby, překračování dodávek do tržních fondů apod. Obsah závazků je zaměřován také na zlepšení životního prostředí, sociálních podmínek pracujících, ke zkvalitňování obchodu i služeb atd.

Horníci Dolu Ležáky Most /Severočeský kraj/ se rozhodli překročit úkoly plánu o 100 000 tun uhlí, zisk o 1 500 000,- Kčs a snížit podíl celkových nákladů o 0,2 % včetně zajištění dalších úspor paliv a energie. Kolektiv závodu Ležáky se zavázal k překročení těžeb o 180 000 tun uhlí, v odklizu zeminy o 955 000 m³ atd. Pracující ČSAD Ostrava /Severomoravský kraj/ uzavřeli 1 642 osobních socialistických závazků, jejichž přínos představuje 66 050 brigádnických hodin a úsporu 73 000 litrů nafty. V uvedeném závodě se 90 % z nich přihlásilo do Bassovova hnutí a 343 řidičů ke zvýšení kvality osobní dopravy. V závodě Hedva 17 Šumperk se celý pracovní kolektiv přihlásil do hnutí "Ručím za kvalitu práce svou ctí" atd. K iniciativě havířů Dolu Nosek v Tuchlovicích na okrese Kladno /Středočeský kraj/ se k předčasnému splnění úkolů sedmé pětiletky připojili svým celozávodním socialistickým závazkem pracující Kaučuku Kralupy nad Vltavou. Rozhodli se překročit plán výroby v roce 1984 o 50 miliónů Kčs z ušetřeného materiálu a sedmou pětiletku splnit do 30. listopadu 1985. Tím vyrobí zboží navíc v hodnotě 450 miliónů Kčs apod.

Středem pozornosti zemědělských podniků je projednávání úkolů plánu výroby na rok 1984, které jsou přijímány bez vážnějších rozporů. Upřesňují se jejich finančně ekonomické části, zejména v souvislosti s přestavbou velkoobchodních cen a dalších ekonomických nástrojů. Zároveň jsou rozpracovávány na jednotlivá pracoviště a kolektivy.

Úsilí pracujících je v současné době zaměřováno především na živočišnou výrobu, ve které zemědělské podniky dosahují dobré výsledky. Například v okrese Šumperk /Severomoravský kraj/ byl v průběhu první dekády měsíce ledna překračován denní plán nákupu mléka o 18 000 litrů. Podobně je tomu i v Severočeském a dalších krajích. Z okresů Nymburk, Praha-západ /Středočeský kraj/ je

upozorňováno na vznikající problémy v odběru jatečného skotu. Masný průmysl to zdůvodňuje vážnoucí distribucí masa a přeplněností jatek. Ve strojné traktorových stanicích a zemědělských podnicích pokračují podle přijatého harmonogramu opravy techniky. V souvislosti s tím zemědělci ze Severočeského kraje upozorňují na přetrvávající nedostatky náhradních dílů zejména kos, žabek a prstů na sklízecí řezačky píce a obilní kombajny. Stranické orgány a organizace spolu se zabezpečováním výrobních úkolů sledují přípravu výročních schůzí JZD a konferencí státních statků.

Zásobování vnitřního trhu je vcelku příznivé. Kladně je hodnocen dostatek potravinářského zboží, ovoce a zeleniny. V Jihomoravském kraji jsou připomínky k nedostatku majoránky, čočky a fazolí. V Brně není uspokojována poptávka po masných výrobcích, zejména uzeném mase, trvanlivých salámech, dušené šunce, škvareném sádle a uzené slanině. Ke zlepšení situace byla na koordináční poradě ředitelů závodu Potravin a Masný průmysl přijata odpovídající opatření.

V Praze se objevují připomínky ke špatné kvalitě brambor. Z průmyslového zboží je nadále kritizován nedostatek šicích strojů, barevných televizorů, mrazniček a jízdních kol československé výroby. V závodech Elitex Třebíč a ve slévárně oceli ČKD Blansko /Jihomoravský kraj/ byly při agitačních dnech vzneseny připomínky, že na trhu chybí vhodné zimní oblečení pro děti a že je neúměrně drahé. Ve Středoslovenském kraji se poukazuje na užší sortiment drogistického zboží například laků na vlasy, šampónů, sprejů apod. Chybí rovněž toaletní papír. Ze Severočeského kraje je signalizována zvýšená poptávka po zlevněném textilu. V Jihomoravském kraji je kritizován nízký náklad nových oblíbených knižních titulů, což vede k podpultovému prodeji a vytváření front. Místní problémy v distribuci a zásobování vnitřního trhu jsou řešeny orgány MNV a obchodními organizacemi.

V informacích zaslaných ústřednímu výboru je charakterizována názorová hladina pracujících. Většinou je hodnocena jako stabilizovaná. Kladně je občany oceňována hospodářská politika

strany, která vede k udržení životní úrovně a upevňování sociálních jistot. Počátkem roku většinou ustaly fámy o připravované úpravě cen potravin, stavebních materiálů, jízdného a nájemného. V některých místech však dosud přetrvávají. Městský výbor KSČ v Praze upozorňuje na zesílenou aktivitu nepřátelských ideologických center ze západních zemí. Dokladem je vzrůstající počet zasílaných tiskovin v českém i cizích jazycích, gramofonových desek a magnetofonových kazet.

Zvýšený zájem pracujících je věnován nařízení vlády ČSSR o poskytování důchodů některým pracujícím důchodcům. Úpravy se očekávaly, ale jejich zveřejnění je například v Praze hodnoceno jako opožděné. Nevyvolaly negativní ohlas v těch případech, kdy stanovená hranice výdělku 22 000,- Kčs ročně odpovídá dřívějším příjmům pracujících důchodců za 180 dnů. Složitější situace je v podnicích a závodech, kde výdělky pracujících důchodců byly podstatně vyšší. Zde je vyslovována nespokojenost a jsou zaznamenávány tendence hledat cesty jak opatření obejít. Situaci v zaměstnávání důchodců komplikují požadavky na snížení počtu technickohospodářských pracovníků v letošním a příštím roce. Pozitivně bylo přijato usnesení o zavedení desetileté povinné školní docházky. Proti předchozím častým změnám ve vzdělávací soustavě je očekávána její stabilizace.

V zahraničně politické situaci je pozornost komunistů a ostatních občanů věnována 35. výročí RVHP, informacím o průběhu stranických konferencí PSDS, událostem v Angole a Libanonu. Je projevována solidarita s dělníky automobilky Talbot a dalších, kde dochází k hromadnému propouštění z práce.

Nejvíce diskutovanou otázkou je boj za mír. Názory z pracovních kolektivů svědčí o touze našich lidí žít a pracovat v míru a zachovat mír i pro své děti. Jsou odsuzovány snahy imperialistů o zostřování mezinárodního napětí, stupňování horečného zbrojení a další rozmisťování jaderných zbraní v Evropě. Se sympatiemi je

sledován rozvoj mírového hnutí v Západní Evropě, které sjednocuje nejširší vrstvy lidí bez ohledu na jejich národnost, vyznání a smýšlení. S pochopením jsou přijímána obranná opatření socialistických zemí. S mimořádným ohlasem se setkal návrh zemí Varšavské smlouvy na odstranění chemických zbraní v Evropě, adresovaný státům NATO. Se zájmem byla přijata odpověď generálního tajemníka ÚV KSSS s. J. Andropova na poselství Francouzské protiválečné organizace Hnutí sta. Pozitivní ohlas měla i informace o obsahu komentáře sovětského listu Pravda k ukončení Ženevských jednání, ze kterého se USA snaží obvinít Sovětský svaz. V současné době je pozornost zaměřena na jednání Stockholmské konference o opatřeních k posílení důvěry a bezpečnosti a o odzbrojení v Evropě.

x

2. První poznatky o průběhu členských schůzí ZO KSČ na začátku roku 1984

Členské schůze proběhly k 16.1.1984 v 5 138 stranických organizacích, tj. 11,6 % s průměrnou účastí 88,3 % členů a kandidátů. V diskusi v průměru vystoupilo 25 % z přítomných. Mezi jednotlivými krajskými organizacemi jsou v počtu uskutečněných schůzí ještě značné rozdíly. Většinou v těch krajích, kde se zasedání KV a okresních výborů strany k rozpracování závěrů 9. zasedání ÚV KSČ uskutečnila již v minulém roce, proběhlo kolem 20 % schůzí, zatím co v dalších krajských organizacích počítají s tím, že nejvíce se jich bude konat koncem ledna a zejména v měsíci únoru. Téměř ve všech krajích probíhají nyní členské schůze především v nadstavbových organizacích - ve školství, různých institucích, v místech bydliště, ale také v malých závodech a provozech.

Pro toto období je charakteristické, jak uvádějí krajské /městské/ výbory strany, že příprava většiny členských schůzí, jež v současné době vrcholí, je pozitivně ovlivňována vyhodnocováním úrovně jednání, která se již uskutečnila a využitím získaných zkušeností ke zkvalitnění jejich dalšího průběhu. Podle prvních poznatků je úroveň dosavadních schůzí vcelku dobrá. Výrazně se projevuje snaha kriticky zhodnotit výsledky dosažené od výročních členských schůzí, poukazovat na přetrvávající nedostatky a současně konkrétně stanovit cesty dalšího zabezpečování závěrů XVI. sjezdu KSČ. V oblasti hospodářského programu strany se zaměřují na rozvoj pracovní iniciativy, komplexní socialistickou racionalizaci, úspory surovin, materiálu i energie, zabezpečení exportních úkolů, rovnoměrnost výroby a zdůrazňují úlohu komunistů na práci odborové organizace. Zároveň je posuzována masová politická práce, zejména účast na vnitrostranickém vzdělávání. Při hodnocení vnitřního života strany se poukazuje na rezervy spočívající zejména v dalším zvyšování účinnosti práce stranických skupin. Poznatky krajských výborů rovněž ukazují, že se zvyšuje úroveň práce výborů ZO KSČ. Daří se odstraňovat některé nedostatky v provázanosti mezi zprávou, usnesením a plánem práce. Dostatečná pozornost je věnována realizaci 8. a 9. zasedání ÚV KSČ, ideovému růstu komunistů a zkvalitňování členské základny. V Severočeském kraji například v okrese Litoměřice počítají s tím, že bude přijato na členských schůzích 80 dělníků a 30 družstevníků.

Diskuse je podle poznatků krajských /městských/ výborů strany a dalších zdrojů věcná a kritická, směřuje k řešení konkrétních problémů uvedených ve zprávách výborů ZO KSČ. Například ve 4. ZO KSČ válcoven trub VŽSKG Ostrava /Severomoravský kraj/ se vedoucí stranické skupiny zabýval tím, proč kolektiv neplní hospodářské úkoly, ačkoliv nepracuje hůře, než před zavedením brigádní formy chozrasčotu. Kritizoval hospodářské vedoucí zodpovědné za přípravu výroby, kteří nezajišťují podepsané smlouvy a nezabezpečují včas potřebné pracovní nástroje, jež podnik vyrábí. V ZO KSČ odštěpného závodu Státního statku Tachov /Západočeský kraj/ bylo poukazováno na používání služebního vozidla ředitelem k jízdám do zaměstnání. V ZO KSČ Technické služby Františkovy Lázně se uvádělo, že neustálé snižování ročního přídělu nafty vede k úsporám na úkor udržování čistoty a kropení ulic tohoto lázeňského města.

Stranické organizace ve školství se zabývaly hlavně dalším zkvalitňováním československé výchovně vzdělávací soustavy, zvyšováním účinnosti politické práce učitelů, spoluprací školy s rodiči, činností SSM a PO SSM. Přitom se ve zprávách i diskusi kritizovala řada nedostatků. Například v Bratislavě komunisté upozorňovali na to, že velmi náročné osnovy znemožňují věnovat více času etické výchově žáků. Nízké platy skupinových pionýrských vedoucích vedou k jejich vysoké fluktuaci, což se záporně projevuje v činnosti pionýrské organizace. Dochází k tomu, že se sice realizuje hodně akcí, ale často špatně připravených a pro pionýry málo přitažlivých. Nadměrná administrativa odvádí skupinové vedoucí od vlastní práce s dětmi. V obvodu Bratislava 4 se upozorňovalo na nedostatek učitelů vyplývající z toho, že mladí nemají byty a u důchodců dochází vzhledem k novým úpravám k poklesu zájmu o pokračování v pracovním poměru. Ze základní školy N. Beľojanise v Praze vzešla připomínka, že zaměstnávání důchodců ve školství podle nových směrnic znamená v Praze nezajištění výuky cca 2,5 měsíce v řadě tříd na školách prvního cyklu. Upozorňují, že suplováním nelze zajistit takové množství hodin, nehledě na odbornost výuky.

Ve Východoslovenském kraji se vyskytly v několika okresech připomínky k učebnicím pro střední školy, jež jsou na vysoké vědecké úrovni a neberou zřetel na možnosti žáků učivo zvládnout. V tomto kraji kladou důraz na potřebu kvalitnější profesionální orientace žáků v základních školách, protože mnozí z nich přicházejí na střední školy s vědomím, že po jejich ukončení budou dále studovat na vysokých školách. V této souvislosti komunisté na členských schůzích hovořili o práci výchovných poradců, kteří by měli objektivněji vysvětlovat poslání absolventa střední technické školy. V ZO KSČ Středního odborného učiliště n.p. Chodos Chodov /Západočeský kraj/ poukazovali na to, že zastaralý strojný park neodpovídá potřebě modernizovat výuku.

V Pražských vysokých školách jsou zprávy a usnesení orientovány podle poznatků městského výboru strany na všechny rozhodující úkoly stranické práce v oblastech pedagogické, politickovýchovné vědeckovýzkumné činnosti a vnitrostranického života. Odrážejí závěry 8. a 9. zasedání ÚV KSČ a výsledky aktivu stranických a

školských funkcionářů vysokých škol, který ÚV KSČ uskutečnil v září 1983 v Praze-Suchdole. Kriticky členské schůze posuzují práci členů a kandidátů KSČ, zabývají se přestavbou vysokoškolského studia. Základní organizace na vysokých školách i ústavech ČSAV odpovědně přistupují k hodnocení práce komunistů při plnění úkolů Státního plánu základního výzkumu, při urychleném zavádění výsledků vědy do praxe v souladu se závěry 8. zasedání ÚV KSČ.

Stranické organizace na vesnici a v místě bydliště se zabývaly zkvalitňováním masové politické práce mezi občany, činností občanských výborů a prací složek Národní fronty. Velkou pozornost přitom věnovaly realizaci závěrů 6. zasedání ÚV KSČ, kde přetrvává řada problémů v rozvoji služeb a při uplatňování rozšířených pravomocí národních výborů. Kritické připomínky se týkaly zejména činnosti OPBH při údržbě bytového fondu a malé aktivity registrovaných členů.

V průběhu členských schůzí se projevíly i některé nedostatky. Spočívají zejména v projevech sebeuspokojování některých stranických organizací při hodnocení hospodářských výsledků dosažených v minulém roce. Málo jsou analyzovány příčiny různých přetrvávajících problémů v uplatňování hospodářské politiky strany, například při upevňování pracovní kázně, odstraňování nedostatků v řídicí a organizátorské práci hospodářských vedoucích, v hlubším uplatňování vlivu stranické organizace na pracovní kolektivy apod. Někde výbory ZO KSČ přejímají stanoviska hospodářských vedoucích. Adresnost je uplatňována jen u dobrých příkladů, zatímco viníci nedostatků zůstávají v anonymitě. Okresní výbory v této souvislosti požadují, aby vydelegovaný aktiv na tyto jevy reagoval, vystupoval proti formalismu, povrchnosti a pocitům sebeuspokojení, aby účinněji vedl základní organizace ke konkrétnější kritice nositelů nedostatků, ke zhodnocení výsledků práce s dopisem PÚV KSČ k některým negativním jevům ve společnosti a k většímu sepětí se závěry jednotlivých zasedání ÚV KSČ.

Oddělení ÚV KSČ provedla kontrolu připravenosti členských schůzí na začátku roku v přímo řízených organizacích. Dosavadní poznatky nasvědčují, že stranické organizace a vedoucí pracovníci centrálních orgánů a institucí přistupují k přípravě schůzí odpovědně. Na zpracování zpráv a návrhů usnesení se spolu s výbory podílejí stranické skupiny, vedoucí pracovníci a vydelegovaní zástupci ÚV KSČ. Přístup ZO KSČ k zabezpečení těchto členských schůzí je podle prvních poznatků věcný a kritický, rovněž úkoly vytyčované komunistům jsou náročné. Schůze se uskuteční většinou v druhé polovině ledna a v měsíci únoru.